

N:o 52.

Ank. till Riksd. kansli den 6 maj 1907, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar af lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Uti en den 15 sistlidne februari dagtecknad proposition, n:o 87, hvilken af båda kamrarna till lagutskottet hänvisats, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om ändring i vissa delar af lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Häri genom förordnas, att 52, 57, 60, 61 och 63 §§ i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet skola erhålla följande förändrade lydelse:

52 §.

För afgifvande af yttrande i de fall, då de väghållningsskyldiga enligt denna lag skola höras, för anställande af de i 47 och 54 §§ omförmälda val så ock för utöfning af den beslutanderätt, som eljest enligt denna lag tillkommer de väghållningsskyldiga, skola dessa sammanträda å vägstämman.

Röstvärdet å vägstämman beräknas efter vägfyrktal; ägande i distrikt, som omfattar mer än en kommun, de väghållningsskyldiga att å vägstämman låta sin talan föras genom af dem kommunvis å kommunalstämmor efter vägfyrktal utsedda ombud, hvilka skola rösta för sin kommuns hela vägfyrktal, enskilda väghållningsskyldiga obetaget att vid vägstämman, själfva eller genom ombud, hvarom flera väghållningsskyldiga kunna sig förena, utöfva rösträtt för eget vägfyrktal, som i ty fall afräknas från det, för hvilket vederbörande kommunombud skall äga rösta.

I vägstämmas öfverläggningar äga vederbörande kronofogde och länsman deltaga.

Ordet vid vägstämman föres af vägstyrelsens ordförande; dock att, vid behandling af fråga enligt 58 § 2 punkten, särskild ordförande bör för tillfället utses.

Vägstämman skall hållas å ort inom väghållningsdistriktet eller å annat ställe, som för sådant ändamål af stämman särskildt utses.

Kungörelse om stämman utfärdas af vägstyrelsens ordförande och skall innehålla bestämd uppgift om tid, ställe och öfverläggningsämne för stämman. Kungörelsen uppläses i distriktets kyrkor, hvarjämte vederbörande kommunalstämmors ordförande om vägstämman under rättas i så god tid, att kommunombud på sätt nyss är nämndt må kunna utses.

Ordinarie vägstämman hålles årligen i augusti månad för handläggning af de i 58 § omförmälda frågor. Vägstämman hålles äfven när Konungens befallningshafvande eller vägstyrelsens ordförande sådant nödigt finner. Enskild väghållningsskyldig, som till talan å vägstämman är berättigad, äger ock begära vägstämmas sammankallande för uppgifvet ändamål. Varder denna begäran af vägstyrelsens ordförande afslagen, meddelar han, om så äskas, sitt beslut skriftligen med skälen därtill; och äger sökanden däröfver föra klagan hos Konungens befallningshafvande inom den tid, räknad från beslutets delgifning, som i 80 § stadgas.

Ordföranden skall vid vägstämman föra eller på eget ansvar låta föra protokoll, som skall justeras af två vid stämman närvarande och därtill utsedda personer. Så fort ske kan skall genom vägstyrelsens försorg i väghållningsdistriktets kyrkor uppläsas tillkännagifvande, att sådan stämma hållits samt att protokollet finnes för den, som önskar däraf taga del, under besvärstiden tillgängligt på plats, som af vägstämman därtill blifvit bestämd.

I öfrigt skall, i fråga om ärendenas handläggning å vägstämma, i tillämpliga delar gälla hvad för kommunalstämma är stadgadt.

57 §.

Före den 15 juni hvarje år skall vägstyrelsen till revisorerna aflämna dels fullständig redovisning öfver föregående årets förvaltning, dels beräkning öfver så väl vägkassans utgifter för det kommande året som äfven den behållning, hvilken utöfver det i 62 § omförmälda öferskott kan vid löpande årets slut vara att påräkna, jämte de inkomster, hvilka på grund af föregående beslut böra under det nästföljande året inflyta, dels ock ett på denna beräkning grundadt förslag till inkomst- och utgiftsstat för vägkassan under det nästföljande året; och åligger det revisorerna att före den 1 juli till vägstyrelsens ordförande insända dessa handlingar, åtföljda af så väl berättelse öfver den af revisorerna verkställda granskning af vägstyrelsens redovisning, som äfven revisorernas yttrande öfver förslaget till inkomst- och utgiftsstat för vägkassan samt de vägväsendet i öfrigt rörande förslag, styrelsen kan hafva framlagt.

Vägstyrelsens ordförande låter därefter i länskungörelserna offentliggöra revisorernas berättelse jämte styrelsens förklaring öfver möjligen gjorda anmärkningar samt förslaget till inkomst- och utgiftsstat med tillkännagifvande, att öfriga handlingar finnas för väghållningsskyldiga hos vägstyrelsens ordförande tillgängliga.

60 §.

Af uppskattade kostnaden för underhållet af allmän väg, bro och färja lämnas tre tjugondelar af statsmedel. Därutöfver må väghållningsdistrikt, som äro med väghållning synnerligt betungade, kunna efter Kungl. Maj:ts pröfning af staten erhålla särskildt understöd, i den mån medel, som för sådant ändamål må vara anslagna, därtill lämna tillgång.

Statsbidraget utbetalas till vägstyrelsen. Det statsbidrag, som belöper på underhållet af indelad väg, tillkommer dem, som sådant underhåll bestrida, och tillhandahållas dem af vägstyrelsen på lämpligtsätt.

Den af särskilda nämnden uppskattade kostnad för underhåll af all indelad väg inom distriktet skall, efter afdrag för bidraget af statsmedel, fördelas på de enligt 7 § till vägunderhåll in natura förpliktade vägfyrkar, hvarefter det belopp, som enligt denna fördelning på hvarje sådan fyrk belöper, såsom vägskatt påföres hvarje annan vägfyrk. Hvad därutöfver erfordras för bestridande af vägkassans utgifter enligt den fastställda utgiftsstaten påföres samtliga vägfyrkar till lika andel för enhvar af dem.

61 §.

Till ledning för vägskattens bestämmande böra häradsskrifvarna hvarje år efter afslutandet af taxeringsnämndernas arbeten och före den 1 juni till vägstyrelsens ordförande insända förteckningar, som för hvarje kommun beträffande de i väghållet deltagande beskattningsföremål summariskt upptaga, i fråga om fastigheter och frälseränta, taxeringsvärdet, särskildt å fastigheter, som utgöra vägunderhåll in natura, särskildt å staten eller menighet tillhöriga allmäningsskogar och särskildt å alla öfriga fastigheter jämte frälseränta, samt i fråga om inkomst den beskattningsbara andelen däraf.

63 §.

Konungens befallningshafvande ombesörjer på vägstyrelsens därom framställda begäran, att vägskatten varder genom vederbörande i sammanhang med kronoskatterna debiterad, indrifven och redovisad, på sätt om landstingsmedel är föreskrifvet; ägande Konungens befallningshafvande jämväl att, efter vägstyrelsens hörande, förordna om afskrifning af sådana afgifter till vägkassan, som i anseende till bristande tillgång icke kunnat indrifvas.

För debiteringen skall vägstyrelsen så fort ske kan och senast före den 1 september till Konungens befallningshafvande ingifva uppgift å det belopp, hvilket skall såsom vägskatt uttaxeras på de till utgörande däraf skyldiga.

De väghållningsskyldiga äge dock besluta, att vägskattens debitering, uppbörd och redovisning må öfverlämnas åt kommunalnämnd,

därest öfverenskommelse därom träffas, eller åt utsedda förtroendemän; skolande i sådant fall debiteringslängd, upprättad för hvarje till väghållningsdistriktet hörande socken, vara tillgänglig för granskning af de väghållningsskyldiga, där uppbörden sker genom kommunalnämnd, i den ordning om kommunens debiterings- och uppbördslängd är stadgad och, där uppbörden verkställes på annat sätt, minst fjorton dagar före uppbördsstämman å ställe inom socknen, som genom kungörelse i socknens kyrka tillkännagifves. I fråga om uppbörd och redovisning så ock om indrifning af restantier gälle i tillämpliga delar hvad om kommunalutskylder finnes stadgadt.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1907.

De förändringar i bevillningsförordningen och förordningen om inkomstskatt, som beslutits vid innevarande riksdag, afse bland annat, att taxeringsmyndigheternas organisation och tiderna för deras arbeten äfvensom bestämmelserna om plikt för skattskyldig att lämna uppgifter till ledning vid taxeringen skola förändras i syfte hufvudsakligen att påskynda taxeringsarbetet och möjliggöra uppbörd af kronoutskylderna redan under samma år, som taxering skett. För vinnande af detta syftemål har bestämts, att taxeringsmyndigheternas antal skall inskränkas till två, taxeringsnämnd och pröfningsnämnd, hvilkas arbeten skola så anordnas, att de, såvidt landsbygden angår, skola vara afslutade, taxeringsnämndernas senast den 15 maj och pröfningsnämndernas senast den 10 augusti. Senast fem dagar efter det taxeringsnämnds förättningar afslutats skall det åligga nämndens ordförande att till häradsskrifvare eller vederbörande uppbördstjänsteman öfverlämna de upprättade taxeringslängderna och öfriga handlingar. Den allmänna uppbörden skall där-efter förrättas under tiden från och med den 1 november till och med den 15 december hvarje år.

I 63 § väglagen stadgas såsom regel, att vägs-katten skall genom vederbörande i sammanhang med kronoskatterna debiteras, indrifvas och redovisas, på sätt om landstingsmedel är föreskrifvet. Då uppbörden af kronoskatterna nu bestämts skola äga rum redan under samma år, som taxering skett, måste naturligen, för att det i nämnda paragraf angifna förfaringssätt fortfarande må kunna tillämpas, de åtgärder, som

i väglagen föreskrifvits för vägskattens fastställande, vidtagas tidigare. De i nämnda syfte föreslagna ändringar äro följande. Tiden, inom hvilken enligt § 57 vägstyrelsen skall hafva till de för granskning af styrelsens räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer aflämnat beräkning af vägkassans inkomster och utgifter för det nästföljande året samt förslag till inkomst- och utgiftsstat för vägkassan under samma år m. fl. handlingar, har föreslagits att framflyttas till den 15 juni, hvarförutom det skall åligga revisorerna att före den 1 juli till vägstyrelsens ordförande insända dessa handlingar, åtföljda af, bland annat, revisorer-nas yttrande öfver förslaget till inkomst- och utgiftsstat för vägkassan. Därjämte har i 61 § föreslagits, att häradsskrifvarne skola vara skyldiga att före den 1 juni insända i §:en omnämnda förteckningar. Den ordinarie vägstämman, hvilken nu jämlikt 52 § väglagen årligen hålles i oktober, skall enligt förslaget äga rum i augusti månad. I samband härmed har föreslagits införande i 63 § af bestämmelse därom, att vägstyrelsen skall senast före den 1 september till Konungens befallningshafvande ingifva uppgift å det belopp, hvilket skall såsom vägskatt uttaxeras på de till utgörande däraf skyldiga, hvarjämte uteslutits den i 57 § nu förekommande föreskriften därom, att, om någon har erinringar att göra i anledning af det i länskungörelsen offentliggjorda förslaget till inkomst- och utgiftsstat m. fl. handlingar, anmälan därom skall ske före den 15 september.

Beträffande 60 § har hemställts om sådan ändring, att det till vägunderhållet utgående statsbidraget skall i sin helhet utbetalas till vägstyrelsen samt att det statsbidrag, som belöper på underhållet af indelad väg, skall af vägstyrelsen på lämpligt sätt tillhandahållas dem, som bestrida dylikt underhåll. Enligt nu gällande stadganden utbetalas till vägstyrelsen såsom regel allenast statsbidrag för det vägkassan åliggande vägunderhåll, under det att enligt 63 § statsbidrag för underhåll af indelad väg i allmänhet skall utbetalas till vederbörande vid upp-börden genom afräkning å deras allmänna utskylder. Detta tillvägagångssätt, som härleder sig från 1905 års lagstiftning på ifrågavarande område, skulle enligt förslaget icke vidare komma att tillämpas.

Vidare har i § 61 föreslagits en ändring, som betingas af annan grund än förut nämnda, nämligen upptagandet af taxeringsvärdet särskildt å staten eller menighet tillhöriga allmänningsskogar. I den till 1905 års Riksdag aflättna proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar af väglagen hade beträffande 61 § föreslagits den ändring, att här omförmälda förteckningar, för att göra åsyftadt gagn, skulle upptaga summorna af taxeringsvärden särskildt å fastigheter, som

utgjorde vägunderhåll in natura, och särskildt å alla öfriga fastigheter jämte frälseränta. Härvid hade förutsatts, att, såsom propositionen jämväl afsett, allmäningsskogar, annan fastighet och frälseränta skulle åsättas vägfyrek efter en och samma måttstock, nämligen en vägfyrek för hvarje 200 kronor af taxeringsvärdet. Riksdagen vidtog emellertid härutinnan den ändring, att allmäningsskogarna skulle påföras en vägfyrek för hvarje 150 kronor af taxeringsvärdet, hvaremot 61 § antogs i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag oförändradt. I den sedermera utfärdade, med Riksdagens sålunda fattade beslut öfverensstämmande lagen den 20 juni 1905 förefinnes sålunda i afseende å 61 § väglagen en oegentlighet, hvilken, om än, praktiskt taget, af tämligen ringa betydelse, dock nu synts böra undanröjas.

Emot lagförslaget har utskottet vid granskning icke funnit anledning till anmärkning.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen måtte antaga det i förevarande proposition innefattade lagförslag.

Stockholm den 6 maj 1907.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.